

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandsontwikkeling: Europa
investeert in zijn platteland

Onderwerp: Studiemiddag Agrotouristische infrastructuur langs de Waddenkust

Datum: 6 september 2023

Kenmerk: 718 04 304

1. Opening door Marijke Roskam
2. Toelichting (Agro) Toeristische infrastructuur

In het eerste onderdeel werd het doel van het project (Agro)Toeristische infrastructuur verteld door Els van der Laan. Het doel van het project is om een nieuwe toeristische meerwaarde te ontwikkelen ter versterking van de (agro)toeristische infrastructuur en ter verbetering van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebied. De arrangementen vertellen op een duurzame manier een samenhangend verhaal tussen de ensembles Den Helder – Van Ewijcksluis en Wieringen. De praktische resultaten van dit project zijn 6 arrangementen en een Platform agrotourisme om de samenwerking in te garanderen. Aan de waddenkust liggen acht verscheidene gebieden. Deze gebieden kunnen in de toekomst beter op de kaart gezet worden met regionale aanpak en samenwerking; door de gemeente, waddenambassadeurs (Visit Wadden) en LTO Noord.

3. Arrangementen in ontwikkeling, panelgesprek

Na de toelichting van het project kwam Visit Wadden en een aantal ondernemers aan het woord over hun onderneming en de verschillende arrangementen die met de ondernemers zijn opgezet.

Visit Wadden benoemde dat er passie voor het laten zien nodig is als je een arrangement wilt ontwikkelen. Er is een overeenkomst in toeristische doelgroep en het begint met een samenhangend verhaal voor de bezoeker. Arrangementen zijn een samenhangend product, dit moet ook zo duidelijk gemaakt naar de bezoeker en hiervoor moet de infrastructuur en beleid aansluiten.

Alfons van der Veen is eigenaar van Camping Waddenzee. Alfons vindt het belangrijk dat hij de bezoekers kan informeren over de dingen die hier zijn te doen, toeristen vinden dat erg belangrijk en komen daardoor misschien wel terug of informeren andere mensen over Wieringen. Daar heb je dan in de toekomst weer voordeel van.

Siem Hemmes kweekt blauwe bessen bij zijn eigen bedrijf Hemmes Blauwe Bessen. Siem verkoopt alleen voor de consument en is afgestapt van de grote inkooporganisaties. Mensen kunnen bessen plukken en in de toekomst wil hij meer inzetten op rondleidingen. Dit geeft de optie tot beleving van de bessenelden waar de bessen zelf geplukt kunnen worden. Toeristen waarderen dat heel erg.

4. Agrotourisme in de praktijk, panelgesprek

Het derde onderdeel richtte zich op de praktische zaken van agrotourisme. Het is belangrijk om te weten wat er nodig is, wat je niet moet doen en waar je op in moet zetten, voorbeelden uit Groningen en Friesland hebben hier antwoord op gegeven.

Een belangrijke Agrotouristische speler in Groningen is de Graanrepubliek. De Graanrepubliek is een coöperatie van lokale boeren en ondernemers met de missie om duurzaam gebruik te maken van de Groningse kleigronden en de manier waarop mensen over voedsel denken te veranderen. Dit doet de Graanrepubliek met 10 ondernemers in het gebied. De Graanrepubliek vindt dat er meer nodig is dan enkel agrotourisme bij de agrariër. Pas als er een groot aanbod toeristen is dan kan het pas echt uit voor de agrariër (www.graanrepubliek.nl).

Ze merken op dat er schaarste is aan overnachtingsmogelijkheden. Er wordt al wel passie gevonden en daarop kan worden voortgebouwd, maar er is meer volume nodig. Voor buiten maar vooral binnenland-toerisme is er een beleving te vinden. Er moet ruchtbaarheid en impulsen worden gegeven aan de 'agro' kant van agrotourisme, de massa moet worden bereikt om in de toerisme de broek omhoog houden.

Reijer Rotgans is een jonge melkveehouder die zijn melk zelf verkoopt aan de consument. Dit doet hij onder andere door het gebruik van het platform 'Mijn melk'. Via dit platform verkoopt hij het melk aan veel supermarkten in Noord-Holland en daarbuiten. Hij wil het zelf zo lokaal mogelijk houden, anders is je product niet duurzaam en speciaal. Reijer benoemd het stukje gastvrijheid als motor voor het lokaal verkopen van zijn melk. Voorheen ging het de leiding in en klaar, nu weten we precies wat er met de melk gebeurd'. Dit haalt een bepaald gemak weg maar zorgt voor nieuwe waarde aan het product.

Monique van Etten vertelde over De streekboer, zij zorgen ervoor dat producten van boeren verzameld worden en bij afhaallocaties door vaste klanten kunnen worden opgehaald. Op die manier is de distributie van de producten geregeld, dat kunnen boeren vaak niet zelf. Het kan veel bekender worden hoe producten van boerenerf gehaald kan worden. Zo veel mogelijk mensen laten weten hoe mooi het is om bij de boer boodschappen te doen (www.destreekboer.nl). De streekboer is gevestigd in de drie noordelijke provincies en opereren vanuit Leek. Het liefst blijven ze in die regio om het behapbaar te maken. Het is in de afgelopen jaren erg veel werk geweest om bekendheid te creëren en om het succesvol te maken.

5. Agrotourisme in de toekomst, panelgesprek

Het laatste onderdeel voor de pauze ging over agrotourisme in de toekomst. Organisaties met verschillende achtergronden bespraken de mogelijkheden van een platform en wat er nodig is om een goede toekomst voor agrotourisme te realiseren.

Stichting Waddengroep zet met het programma Waddengastronomie in op streekeigen producten van de Waddenkust. Ze benoemen dat het begint met het zorgen voor waddenvoedsel op de menukaart, dan kan je er niet meer van weglomen. Iedereen wil met dezelfde visie ondernemen: respect voor werelderfgoed gebied; goede leefbaarheid voor bewoners en een plek bieden voor toeristen. De ondernemer zou niet op zoek moeten gaan, er moet regelmatig gecommuniceerd worden en een persoonlijke relatie ontstaan met de ondernemer. De Waddengroep hoopt dat we over 3-5 jaar kunnen samenwerken in één organisatie. Er zijn zoveel organisaties langs de Waddenkust. Het zou mooi zijn dat die partijen allemaal in één organisatie samenwerken, een platform dus.

LTO Noord ziet zichzelf als netwerkfunctie om voor de ondernemer meer mogelijk te maken bij de overheden die dat nog ingewikkeld vinden, denk dan bijvoorbeeld aan het omgaan met vergunningen. Ze richten zich op het verlagen van de drempel voor de ondernemer die zelf de passie al heeft voor het agrotourisme door kansen te bieden aansluitend aan de fase waarin de ondernemer zich begeeft. Daarnaast benoemt LTO dat je er niet vanuit moet gaan dat agrotourisme de oplossing is, toerisme is niet voor de financiën maar om te leren waar het voedsel vandaan komt. Eerst je bedrijf, daarna pas toerisme.

Vanuit de toeristische kant wil het NBTC (Nederlands bureau Toerisme en congressen) graag een aanpak met ondernemers en bewoners maken om een slag slaan in de vraag naar agrotourisme; welke interesse en doelgroepen er zijn er waar er op gericht moet worden. Daar is nu nog niet genoeg bekend van. Er moet vanuit de kracht van het gebied worden geopereerd, waar de mensen voor komen en waar inwoners verbinding mee hebben.

6. Strategische samenwerking

Als afsluiting is gekeken naar de strategische samenwerking in de toekomst. Om agrotourisme te implementeren is het belangrijk om te weten hoe de samenwerking er in de toekomst uit ziet en wie de leiding neemt.

Een belangrijk startpunt is het feit dat de Provincie Noord-Holland de term agrotourisme letterlijk in het coalitieakkoord heeft vastgelegd en dat er vanuit de provincie mooie kansen liggen. Vanuit de provincie Noord-Holland komt vaak naar voren dat de bereikbaarheid in voornamelijk Wieringen lastig is. De wens van de provincie ligt op goede routenetwerken, lege bussen niet laten rijden. De kansen liggen hiervoor bij slimme vervoersystemen en opstappers. Verder is het kijken naar welke identiteit in het gebied ligt; welke vorm van toerisme is gewenst, waar zijn we naar opzoek en met welke verwachting. De provincie wil in ieder geval iets met het thema en zal zich daarvoor inzetten.

Vanuit boerderij Okkingastate wordt gewezen op het volume draaien om er wat aan over te houden. Slim organiseren betekent dat je er tijd aan kwijt bent. Er moet begrip zijn voor de dagelijkse werksituatie, verwachtingsmanagement is erg belangrijk. We moeten gaan samenwerken. Het onderwijs moet worden betrokken in het leren wat lokaal voedsel is.

Toerisme en marketing van Noord-Holland wordt geregeld vanuit het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, net als de Graanrepubliek zien ze dat kleinschaligheid mooi is om mee te beginnen maar grootschaligheid nodig is om het rendabel te maken. Het aanbieden van een product èn magisch landschap is mogelijk, maar daar is marketing en hulp van de overheid nodig. Veel mensen kennen 'Waterland Friesland' of 'Er gaat niet boven Groningen'. Dit is er niet voor Noord-Holland. Ze hopen dat er meer geld beschikbaar komt om hier ook een merk neer te zetten.

LEADER Kop van Noord-Holland zet zich in voor leefbaarheid, kunnen floreren met een mooie bevolkingsopbouw en cultuur, reuring samen met initiatieven vanuit de bevolking. Zij hopen in de toekomst meer initiatieven vanaf onderop mogelijk te maken.

7. afronding en vervolg

Els van der Laan sloot de middag af. Door kennis te delen kunnen we veel leren. Er moet één duidelijke kaart komen die aan de toeristen dit gouden landschap laten zien. In November 2023 is een themadag agrotourisme; hoe kunnen we samenwerken en de regio's met elkaar verbinden?

Volgens Els zou het erg mooi zijn als de landschapstriënnale straks hun deur sluit dat er in ieder geval een 'Platform Agrotourisme' in oprichting is.